

Nr 181.

Av herr **Andersson** i Gisselås m. fl., om ökat anslag till befrämjande i allmänhet av nötboskapsaveln.

Till nötboskapsavelns främjande föreslår chefen för jordbruksdepartementet ett anslag på 302 000 kr. Den obetydliga höjningen av anslaget i förhållande till innevarande budgetårs utgöres av 2 000 kr. att användas till inköp av tjurkalvar åt mindre jordbrukare, som bo så isolerat, att de inte kunna ansluta sig till tjurförening. För att ställa det för nästa budgetår föreslagna bidraget i jämförelse med tidigare anslag kan anföras, att Kungl. Maj:t föreslagit till detta ändamål:

1938: 290 000 kr.	1939: 300 000 kr.	1940: 175 000 kr.	1941: 175 000 kr.
1942: 250 000 »	1943: 300 000 »	1944: 300 000 »	1945: 300 000 »
1946: 300 000 »			

Att bidragssumman nu föreslås praktiskt taget till samma belopp, man kommit upp till före kriget, betyder på grund av penningvärdets fall, att realvärdet av det stöd nötboskapsaveln nu erhåller är väsentligt lägre än före kriget. Redan detta borde föra till inställningen, att anslagsbeloppet behöver uppskrivas. Kostnaden för tjuranskaffningen har nämligen inte kunnat undgå att påverkas av inflationen.

Enligt 1937 års kungörelse avses med statsbidragen att genom årliga anslag täcka 10 % av inköpspriset för föreningstjurarna. 1945 uppgick detta inköpspris för tjurföreningarnas 4 546 tjuror till 8 768 500 kr. och statsbidraget skulle enligt detta kunnat uppgå till 876 000 kr. men utgick med 255 000 kr. eller 2,5 % i stället för 10 %. Det är alltså inte här fråga om några understöd av sådan storleksordning, att betänkligheter mot förbättringar äro motiverade.

Författningenslignit avses, att hushållningssällskapen av egna medel skola utbetala mot statsbidraget jämnt svarande anslag till tjurföreningarna, och nio sällskap ha 1945 stannat vid exakt samma belopp medan sju sällskap överskridit statsbidraget med några hundra kronor och inte mindre än tio sällskap ansett understödet av nötboskapsaveln så behjärtansvärt, att de utöver mot statsbidraget svarande belopp givit avsevärda anslag av egna medel. Bland dessa sällskap befinna sig de fyra nordligaste i samlad grupp och därjämte Värmlands, Älvsborgs norra och Kalmar läns båda sällskap. Då dessa sällskap inte kunna karakteriseras som förmögna, utan snarare

motsatsen, är det tydligt att ett så uppenbart stödbehov förelegat, att sällskapen med sin ingående kännedom om lokala förhållanden ansett anslagshöjningar vara ofrånkomliga. Införandet av tjurbesiktningstvånget till nötboskapsavelns förbättring har härvid i många fall medverkat till ett ökat behov av föreningstjurar. När saken ligger så till, borde det för staten vara en hederssak att åtminstone ge mot sällskapens anslag svarande belopp enligt författningens avsikt.

Det torde vara ofrånkomligt, att nionde huvudtitelns många anslagsposter bli föremål för översyn med hänsyn till den inverkan penningvärdeförändringen haft på anslagens möjlighet att nu motsvara de ursprungliga avsikterna vid anslagens uppförande i propositionen. Jämförelse mellan olika anslagsposters storlek nu och förr visar ibland, att full och i andra fall att ingen alls kompensation getts för penningvärdets minskning. Det sista är fallet med anslaget till befrämjande i allmänhet av nötboskapsaveln. En sådan omprövning blir av betydande omfattning och behöver kanske anstå tills penningvärdet stabiliserats. Skulle med nuvarande penningvärde staten fullfölja bestämmelserna i 1937 års kungörelse, skulle en tredubbling av anslagsposten till nötboskapsavelns befrämjande vara nödvändig. En sådan summa vore också väl motiverad med hänsyn till den betydelse nötboskapsaveln har för både jordbruket och folkförsörjningen, vilken betydelse klart ådagalagts i 1942 års jordbrukskommittés utredningar och betänkande. Summan skulle dock inte nå upp till vad som nu föreslås till främjande av annan gren av husdjursaveln. Vi anse dock, att det främst gäller att få de angelägnaste behoven fyllda, och det torde då främst gälla att staten träder till och tar sin fullt motsvariga andel av de anslag, som hushållningssällskapen ansett så ofrånkomliga, att de inte underlåtit höjningar. Detta torde vinnas, om man accepterar lantbruksstyrelsens förslag att till tjurföreningarna skulle anvisas 290 000 kr., vilket innebär en höjning av hela anslagsposten med 35 000 kr. Vi föreslå därför,

att riksdagen ville besluta att till Befrämjande i allmänhet av nötboskapsaveln för budgetåret 1947/48 anvisa ett i förhållande till Kungl. Maj:ts proposition med 35 000 kr. förhöjt anslag på 337 000 kr.

Stockholm den 22 januari 1947.

Andr. Andersson
i Gisselås.

Per Jonsson
i Malmgrava.

Märta Boman.

Einar Hæggbloom.

Ragnar Sveningsson.

Carl Lindmark.

Brynolf Stattin.